

Tuchtcommissie Koninklijke Nederlandse Roeibond

K.S.R.V. "Njord"

v.

A.S.R. "Nereus"

Einduitspraak

-

15 augustus 2025

Ten geleide

De Tuchtcommissie doet uitspraak in de kwestie tussen Njord en Nereus. Deze uitspraak is geschreven voor lezers die veel, weinig of zelfs geen kennis van (studenten)roeien hebben: iedereen moet (kunnen) begrijpen wat hier aan de hand is.

De uitkomst is dat Nereus berispt wordt en voorwaardelijk voor twee jaar wordt uitgesloten van deelname aan de Varsity. Deze voorwaardelijkheid is niet zonder belang – dat volgt uit de uitspraak. De Tuchtcommissie heeft er vertrouwen in dat Nereus maatregelen neemt (met steun van Njord en andere organisaties) en dus deelneemt aan de Varsity in 2026 en 2027.

De Tuchtcommissie wijst in haar uitspraak en in enkele overwegingen ten overvloede op verantwoordelijkheden van koepelorganisaties zoals de KNSRB en de NSRF en de noodzaak om maatregelen te nemen om de continuïteit van studentenroeien in Nederland te borgen. Het Nederlandse studentenroeien is immers (ook mondiaal) een uniek fenomeen, leidt tot een enorme aanwas van nieuwe roeiers en is essentieel voor continuïteit van Nederlandse Olympische roeissuccessen, waarbij Nereus en Njord (en hun oud leden) ook een grote rol spelen. Nereus is ontegenzeggelijk (sinds oprichting in 1885) de meest-succesvolle Olympische vereniging van Nederland.

Waar gaat deze zaak over

1. Op maandag 28 oktober 2024 in de avond hebben zo'n dertig leden van de Amsterdamsche Studenten Roei Vereniging "Nereus" ("**Nereus**") uit 1885, de meest succesvolle olympische vereniging van Nederland, een zogenoemde brasactie uitgevoerd bij de Koninklijke Studenten Roei Vereniging "Njord" ("**Njord**": de oudste studentenroeivereniging uit 1875 en bakermat van het Nederlandse (studenten)roeien).
2. Deze kwestie heeft binnen de roeigemeenschap in Nederland tot grote beroering en verontwaardiging geleid. Ook heeft deze actie het nationale nieuws (nos.nl etc.) ruimschoots gehaald – met aandacht die de positieve berichtgeving rondom Olympische roeiprestaties (helaas) evenaart. Bij deze algemene observatie past het overigens om direct aan te geven dat ook individuele personen leed hebben ervaren en dat de Tuchtcommissie van de KNRB (de "**Tuchtcommissie**") dat onderkent.
3. Volgens Njord hebben de leden van Nereus zich bij die 'brasactie' misdragen, en levert dit een tuchtrechtelijk verwijt op aan de vereniging Nereus. Hoe dat ook zij, er is enorme fysieke en immateriële schade ontstaan bij Njord en door de aandacht in de pers voor de roeigemeenschap in het algemeen. Dit heeft veel leden van (oud)Nereus aangezet om richting (oud)leden van Njord excuses te maken. Het fysieke handelen dat tot deze ellende heeft geleid lijkt met name uitgevoerd te zijn door leden van Nereus dus goed-en-wel pas een maand of twee bij Nereus lid waren. Dit alles en zeker het laatste punt noopt tot bezinning, bij Nereus, Njord en diverse 'koepelorganisaties' die in deze uitspraak genoemd worden.
4. De Tuchtcommissie procedeert niet mee met partijen heeft zich primair te richten naar de klacht waarover zij moet beslissen en wel conform vastgelegde procedure. De Tuchtcommissie is ook niet bevoegd om over schadevergoeding en andere niet reglementair voorziene

maatregelen te beslissen. Dat neemt niet weg dat de Tuchtcommissie – door haar samenstelling, waarmee Njord en Nereus hebben ingestemd – oog heeft voor de context en bredere implicaties van deze kwestie. Dat weten partijen, Njord en Nereus, goed.

5. Nereus heeft in deze procedure geen specifiek inhoudelijk verweer gevoerd tegen wat er op de gewraakte avond is voorgevallen. Wel heeft Nereus een tamelijk juridisch-technisch verweer gevoerd dat de klachten van Njord zowel formeel als inhoudelijk ondeugdelijk zouden zijn. Formeel voldoet de klacht niet aan de eisen van de KNRB, aldus Nereus. Materieel betoogt Nereus dat de beschuldigingen van Njord onjuist en eenzijdig zijn, en dat het incident gezien moet worden in en bredere context van wederkerige incidenten. Ook overigens heeft Nereus gesteld dat Njord zelf eraan heeft bijgedragen althans heeft veroorzaakt dat schade aan het imago van de roeisport is opgetreden door de publiciteit te zoeken. Ook heeft Nereus betoogd dat de betrokken leden op grond van het interne tuchtrecht zijn aangesproken, en dat er daarnaast geen plaats is voor een tuchtrechtelijk verwijt aan Nereus als vereniging. Dit is niet bevredigend en heeft de ‘angel’ er bij Njord ook niet uitgetrokken. Sterker: kort voor de Varsity Roeiwedstrijden bleek dat de verontwaardiging bij Njord (leden) onverminderd groot was en het bestuur van Njord de eigen leden niet onder controle had. Het siert het bestuur van Njord dat zij de sportieve belangen van Nereus / roeiers voorop heeft gesteld en daarmee eigen volwaardige deelname aan de Varsity op het spel heeft gezet. Dit laatste is in de roeigemeenschap onderkend en is voor personen die niet tot die gemeenschap behoren niet zonder meer duidelijk (geweest).
6. Het gaat hier ook overigens om een uitzonderlijke procedure tussen partijen die in de regel naast elkaar en niet tegenover elkaar staan¹:

– Nereus (1885) en Njord (1874) zijn bloeiende verenigingen en onderhouden al meer dan honderd jaar intensieve en goede contacten. Daar past een tuchtprocedure niet bij, aldus (primair) Nereus en (emotioneel) Njord. Njord stelt gemotiveerd door de KNRB aangespoord te zijn om een tuchtprocedure tegen Nereus aan te spannen en onderkent dit overigens ook wel. Njord en Nereus trekken ook veel samen op: onder meer bij internationale wedstrijden, zoals de Olympische Spelen, waar hun leden deel uit maken van de nationale equipe en veel bijdragen aan het behalen van Olympische Medailles (hetgeen in Nederland niet algemeen bekend is en bijdraagt aan het blijvend bestaansrecht van deze verenigingen).

– In deze kwestie komt het normenkader tussen en bij studentenroeiverenigingen aan bod. Dit wordt ook wel aangeduid als ‘mores’. Daarbij geldt in het algemeen dat veel normen glashelder zijn voor alle betrokken (hetgeen mede aan de basis ligt van grote verontwaardiging van (oud)leden van Njord ten aanzien van de door Nereus-leden aangerichte schade: roeiverenigingen kenmerken zich immers door gezamenlijk eigendom (van kostbare vloot, eigen gebouwen en veel erfgoed) waar gezamenlijk voor gezorgd moet worden. Dit leidt in allerlei opzichten tot levenslange en hechte verbondenheid van leden, oud leden en betrokkenen bij studentenroeiverenigingen, en leidt bij schending van deze normen tot heftige emoties: zo ook in deze kwestie. Immers onvervangbaar erfgoed is beschadigd en/of verloren gegaan en betrokken leden hebben zich onveilig en bedreigd gevoeld door leden van een

¹ Het is tekenend en krachtig dat Njord, bij monde van haar praeses – in de aanloop naar de Varsity – de sportieve belangen van deelnemende roeiers van Nereus boven deze eigen verenigingsbelangen in kwestie heeft gesteld.

bevriende vereniging met een sterk-verwante cultuur. Dat erfgoed is voelbaar bij leden van deze verenigingen: zij zetten een traditie voort.²

– Bijzonder is echter dat het normenkader ten aanzien van het gedrag dat aan deze kwestie ten grondslag ligt nu juist niet (althans niet meer) voldoende helder is anno 2024/2025. Dat feit is ook onderkend door Partijen (in 2022 in een hierna nog te bespreken koepelorganisatie: de KNSRB). De onduidelijkheid vindt mede een oorzaak in de veranderende normen, en het feit dat beginnende studenten (eerstejaars) niet meer elders (bijvoorbeeld bij corpora) een normenkader gepresenteerd krijgen. De Covid-pandemie heeft daarbij tot ontwrichting geleid van de normale kaders van overdracht van normen binnen studentenverenigingen door gaten te slaan in de opbouw van de jaarlagen (een lid loopt maximaal ongeveer vier jaar rond bij een studentenroeivereniging) – zoals Partijen ook onderkennen.

– Tot slot is bijzonder dat deze kwestie breed in de media is uitgemeten, maar ‘onderling’ had kunnen worden opgelost: betoogd is dat betrokkenheid van media ook neerkomt op schending van de normen. Nereus heeft Njord (meer in het bijzonder de praeses/voorzitter van Njord) daar stevige verwijten over gemaakt. Die verwijten treffen ten aanzien van media geen doel en moeten ten aanzien van aanspannen van deze procedure ook worden gezien in het licht van de opstelling van de KNRB, die Njord lijkt te hebben aangemoedigd.

7. De Tuchtcommissie heeft de klacht te beoordelen en beoordeeld, mede in het licht van het door Nereus gevoerde verweer. De Tuchtcommissie komt tot het oordeel dat aan Nereus kan worden verweten dat zij te weinig heeft gedaan om haar leden te informeren over geldende normen ten aanzien van brassen. Dat is op zich ernstig en heeft ernstige gevolgen gehad: in zoverre is de klacht van Njord gegrond. De Tuchtcommissie acht echter niet aannemelijk dat Nereus weet had van de (aard van de) brasactie of dat zij dat zou hebben aangespoord of aangemoedigd. In zoverre wordt de klacht ongegrond verklaard.
8. Omdat deze uitspraak wordt gepubliceerd is gekozen voor uitleg van concepten die tussen partijen weliswaar gemeengoed zijn voor Partijen maar niet voor lezers die buiten de kring van Partijen staan – waaronder leden van niet-studentenverenigingen die eveneens getroffen worden door reputatieschade voor de roeisport en personen die überhaupt géén affiniteit hebben met roeien en/of studentenleven. Tevens is zo min mogelijk ‘gejuridiseerd’ en zijn enkele overwegingen ten overvloede opgenomen – mede met het oog op het feit dat Partijen en betrokken organisaties ‘stelselverantwoordelijkheid’ dragen en ook hierdoor kan worden gehandeld om toekomstige incidenten te voorkomen. Daar komt bij dat een enkele – technisch juridische – behandeling van deze kwestie géén recht doet aan de situatie en ook niet leidt tot delen van observaties en conclusies van de Tuchtcommissie tijdens de (intensieve) behandeling van deze kwestie.
9. Tot slot tekent de Tuchtcommissie op deze plaats aan dat naar aanleiding van de onderhavige kwestie ook strafrechtelijke trajecten zijn ingezet. Dat (en mogelijkheden tot het bereiken van een minnelijke regeling tussen Partijen) heeft de Tuchtcommissie doorlopend voor ogen gehouden en dat heeft de Tuchtcommissie onder meer aangezet tot het stellen van vragen aan

² Voor niet-ingevoerde lezers: het is dan ook ‘normaal’ dat oud-leden huilend van geluk of verdriet langs het water van het Amsterdam-Rijnkanaal de Varsity roeiwedstrijden gadeslaan. Dat doen zij niet bij Olympische Spelen.

Partijen en tot behoedzaam handelen. Het strafrechtelijk kader heeft invloed gehad op de doorlooptijd van deze procedure en de mate waarin getuigen zijn gehoord. Zie hiervoor de overwegingen ten overvloede aan het eind van deze uitspraak.

Opbouw van deze uitspraak

10. Eerst komt het verloop van de procedure voorbij. Vervolgens volgt een onderdeel over de zogenoemde ontvankelijkheid van de klacht (een onderwerp waaraan de Tuchtcommissie door het verweer van Nereus niet ontkomt). Daarna volgt de inhoudelijke beoordeling van de klacht. Tot slot volgt de beslissing, met afsluitend enkele overwegingen ten overvloede (laatstgenoemde overwegingen maken geen deel uit van de eigenlijke beslissing op de klacht).

Verloop van de procedure (belangrijkste elementen)

11. Njord heeft op 31 oktober 2024 een klacht ingediend, en heeft deze klacht op 29 november 2024 nader aangevuld. Dit laatste op verzoek van de Tuchtcommissie en wel om de klacht te laten aansluiten op het toepasselijk kader – hetgeen noodzakelijk is.
12. Partijen hebben ingestemd met de benoeming van de leden van de Tuchtcommissie die deze zaak behandelen. Dat was nodig nadat de twee juristen (mrs. Kraaijpoel en Schellaars) uitgebreid aan Partijen hebben voorgehouden welke betrokkenheid zij bij Partijen en betrokken organisaties hebben, waaronder de band tussen Nereus en mr. Kraaijpoel en de band van mr. Schellaars met Njord, Nereus en de KNSRB).
13. Nereus heeft vervolgens een verweerschrift ingediend.
14. Njord heeft daarna een repliek ingediend, en Nereus aansluitend een dupliek. Dat is een schriftelijke tweede kans voor Partijen om zich uit te laten over de zaak en om hun stellingen nader aan te scherpen – hetgeen de Tuchtcommissie noodzakelijk vond.
15. In december 2024 was een zogenoemde regiezitting gepland om het verloop en de aanpak van de zaak te bespreken, maar die heeft geen doorgang gevonden: Partijen maakten bezwaar tegen de onvolledige samenstelling van de Tuchtcommissie bij die gelegenheid. Wel zijn nadere procesafspraken vastgesteld – waar Partijen zich aan gehouden hebben.
16. Op 27 februari 2025 heeft een uitgebreide mondelinge behandeling plaatsgehad in Amsterdam (op een neutrale locatie), waarbij Partijen uitgebreid (en met bijstand van zelf aangezochte juristen) het woord hebben gevoerd en vragen van de Tuchtcommissie hebben beantwoord.
17. Op 4 maart 2025 heeft de Tuchtcommissie een ordemaatregel getroffen met betrekking tot de Varsity (de jaarlijks en al meer dan 100 jaar plaatsvindende universitaire roeiwedstrijden). Deze ordemaatregel is gepubliceerd op de website van de Koninklijke Nederlandse Roeibond (KNRB) en was met name gelast met het oog op mogelijke escalatie tijdens de Varsity – hetgeen door de Tuchtcommissie als een acuut risico werd gezien en waarbij ook mee heeft gewogen dat oud-leden van Partijen zich actief in deze kwestie hebben gemengd. De Varsity is een roeievenement in het publieke domein waarbij duizenden studenten aanwezig zijn en waarbij

het risico op schade aan de reputatie van de roeisport (en continuïteit van die unieke evenement) aanzienlijk is. Dit laatste zeker nu Njord stelde de eigen leden niet onder controle te hebben en de sportieve belangen van Nereus en roeiers voorop stelde: reden waarom niet slechts Nereus van deelname werd uitgesloten, zoals ook uit de motivering van deze ordemaatregel volgt.

18. Op 17 maart 2025 heeft naar aanleiding van de ordemaatregel wederom een mondelinge behandeling van de zaak plaatsgehad, waarbij partijen wederom (ook) vertegenwoordigd waren door juristen en verzocht hebben om herziening van deze ordemaatregel – waarbij de Tuchtcommissie Partijen voorafgaand en tijdens deze behandeling gewezen heeft op de wijze waarop tot zo een herziening zou kunnen worden gekomen. Ook de KNSRB (waarover zo direct nader) heeft zich toen met instemming van Partijen in de procedure gemengd – eerder was tegen betrokkenheid van de KNSRB bij deze procedure bezwaar gemaakt.
19. Daags na de mondelinge behandeling, op 18 maart 2025, heeft de Tuchtcommissie een tussenuitspraak gewezen, waarbij de ordemaatregel van 4 maart 2025 is ingetrokken. Ook deze tussenuitspraak is gemotiveerd en tevens gepubliceerd op de website van de KNRB.
20. Op 14 mei 2025 is een getuige gehoord door de Tuchtcommissie, in aanwezigheid van partijen.
21. Partijen hebben in de zomer aangedrongen op het wijzen van een einduitspraak. Dat is begrijpelijk; maar zie overigens hierna onder het kopje ‘overwegingen ten overvloede’.

Ontvankelijkheid

22. Nereus heeft als formeel verweer aangevoerd dat de klacht niet voldoet aan de eisen van het tuchtreglement van de KNRB. Dat verweer wordt verworpen.
23. De bevoegdheid van Njord om een klacht in te dienen volgt uit art. 2, lid 2 onder ii. van het tuchtreglement.
24. Het verweer van Nereus dat op grond van art. 1 lid 4 van het tuchtreglement het tuchtrecht niet van toepassing is, verwerpt de Tuchtcommissie. De klacht van Njord is niet gericht tegen personen (leden van Nereus) die zich mogelijk hebben gedragen, maar tegen de vereniging Nereus: dát moet eenieder ook bij lezing van deze uitspraak voor ogen houden. Van een dubbele bestraffing, die dit artikellid beoogt te voorkomen, is dus geen sprake. Dat neemt niet weg dat de Tuchtcommissie oog heeft voor het feit dat het bestuur van Nereus in verband met de onderhavige kwestie financiële ondersteuning door onderwijsinstellingen (als sanctie) wordt onthouden.
25. Het verweer dat Nereus niet direct betrokken is en daarom tuchtrechtelijke geen verwijt gemaakt kan worden, betreft een materiële vraag die in deze procedure zal worden beantwoord. Het is dus geen formeel verweer dat tot niet-ontvankelijkheid kan leiden.

26. Ook het verweer van Nereus dat zij geen schade aan de roeisport of de belangen van de KNRB heeft toegebracht, en dat daarom op grond van art. 1 lid 5 van het tuchtreglement geen sprake kan zijn van een overtreding (in de zin van dat tuchtreglement) is onjuist.
27. Ook de stelling dat de klacht van Njord zich voornamelijk richt op het gedrag van individuele leden van Nereus en niet op de verantwoordelijkheid van Nereus als vereniging vergt een inhoudelijke beoordeling en kan dus niet tot niet-ontvankelijkheid leiden.
28. Tot slot heeft Nereus betoogd dat op grond van art. 4 lid 6 van het tuchtreglement de Tuchtcommissie de klacht niet-ontvankelijk zou moeten verklaren op grond van schending van proportionaliteit en het gelijkheidsbeginsel. De Tuchtcommissie verwierpt dit verweer, oordeelt dat Njord voldoende belang heeft bij haar klacht, en zal die klacht dan ook inhoudelijk behandelen.
29. De Tuchtcommissie verwierpt de formele verweren van Nereus aldus; de klacht van Njord is ontvankelijk. Het ware beter geweest als die formele verweren niet gevoerd waren en energie was besteed aan oplossing van inhoudelijke problematiek – maar dat terzijde.

Inhoudelijke beoordeling

30. De Tuchtcommissie beoordeelt de klacht op grond van wat Partijen daarover over en weer naar voren hebben gebracht in zowel hun stukken, hun toelichting op die stukken en in antwoord op vragen van de Tuchtcommissie. Partijen hebben zich over en weer steeds voldoende kunnen uitlaten over feitelijke stellingen en de tuchtrechtelijke gevolgtrekkingen die partijen daaraan hebben verbonden: daar heeft de Tuchtcommissie consequent zorg voor gedragen en dat heeft (helaas) ook tijd gekost. Partijen hebben een en ander ter zitting ook expliciet bevestigd.

Tuchtrechtelijk kader

31. Met betrekking tot het tuchtrechtelijk kader stelt de Tuchtcommissie het volgende voorop. Verenigingen zijn gebonden aan de statuten, het tuchtreglement en de Code Ongewenste Omgangsvormen. Voor leden van verenigingen geldt dat zij zich via statuten van verenigingen en / of een zogenoemde licentie verbinden tot bepaalde verplichtingen vanuit de KNRB.
32. Het tuchtrecht van de KNRB is erop gericht dat partijen en personen die aan dat tuchtrecht zijn onderworpen, kunnen worden gesanctioneerd bij gedrag dat als tuchtrechtelijk laakbaar wordt gekwalificeerd. Daarbij kan tevens meewegen dat verenigingen die lid zijn van de KNRB zich hebben verplicht om de belangen van de KNRB en de roeisport in het algemeen niet te schaden. Dat gold onder het op deze klacht toepasselijke kader, en dat geldt thans onverminderd (dit laatste op de voet van in 2025 vastgestelde nieuwe regelingen die niet van toepassing zijn op deze kwestie).

33. Op de vraag wat tuchtrechtelijk laakbaar gedrag is, valt geen algemeen antwoord te geven: er is sprake van “open normen” (een juridisch begrip). Het hangt daarmee af van alle omstandigheden van het geval. Onder meer van belang zijn:

- De hoedanigheid van partijen (de verenigingen en hun leden);
- De vraag of bepaalde handelingen in het openbaar of juist in besloten kring plaatsvinden;
- Gebruiken van betrokken partijen (waaronder begrepen het zogenoemde brassen en andere studentikoze contacten/interactie); en
- De vraag of de betrokken verenigingen hun leden voldoende hebben geïnformeerd dan wel geïnstrueerd over bepaalde gebruiken.

34. Dit laatste klemmt onder meer (zoals in dit geval) aan het begin van een collegejaar, wanneer honderden nieuwe studenten lid worden bij een vereniging, deze nieuwe leden zich willen manifesteren en waarbij deze nieuwe leden, zonder het van verenigingswege duidelijk delen van informatie over normen, moeilijk kunnen beoordelen welk gedrag in de kring waartoe Partijen behoren nu juist wel of niet aanvaardbaar is. Dit laatste in aanvulling op het algemene normenkader. Zie over de interactie tussen studentikoos gedrag en algemene (strafrechtelijke) normen: HR 31 oktober 2006 ECLI:NL:HR:2006:AX9178 (leestafel-zooien op Minerva), met name in randnummers 3.2.3 en 3.6 (waarbij de Hoge Raad verwijst naar overwegingen van het Gerechtshof dat de zaak heeft beoordeeld). In randnummer 3.6 overweegt de Hoge Raad:

“3.6. Vooropgesteld moet worden dat indien de letsel veroorzakende gedragingen zijn begaan in een min of meer reguliere sport- of spelsituatie, van schuld als bedoeld in art. 308 Sr in de regel minder snel sprake zal zijn, dan indien diezelfde gedragingen buiten zo'n situatie zijn begaan. Het Hof heeft geoordeeld dat in het onderhavige geval geen sprake was van een dergelijke spelsituatie die aan een bewezenverklaring van schuld in de weg zou staan. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk, mede in aanmerking genomen dat uit de bewijsmotivering volgt dat sprake was van zeer gevaarzettend handelen, maar niet van een door duidelijke spelregels afgebakend spel.”

35. In deze zaak hoeft niet de vraag beantwoord te worden of bepaalde leden van Nereus tuchtrechtelijk laakbaar hebben gehandeld bij de brasactie op 28 oktober 2024. Njord heeft gesteld dat dit het geval is, en Nereus heeft dit – in algemene zin – erkend. Nereus heeft er daarbij voor gekozen om (te volharden in) geen informatie te verstrekken over wat er in haar ogen (wel) is voorgevallen op 28 oktober 2024 en welke sancties zijn opgelegd (ook niet in algemene zin). Daarmee staat voor de Tuchtcommissie voldoende vast dat leden van Nereus (ook in de ogen van Nereus) tuchtrechtelijk laakbaar hebben gehandeld. Daarbij merkt de Tuchtcommissie voor de goede orde op dat dit oordeel niet bindend is voor die – overigens aan de Tuchtcommissie niet bekende – leden van Nereus. Zij zijn geen partij bij deze procedure, en er is tegen hen ook geen tuchtklacht ingediend bij de Tuchtcommissie.

36. Een (hoofd)vraag die in deze zaak wel moet worden beantwoord, is of Nereus als vereniging tuchtrechtelijk laakbaar heeft gehandeld met betrekking tot de gewraakte brasactie, en zo ja in welk opzicht.

37. Op basis van het debat tussen partijen, ziet de Tuchtcommissie zich daarbij gesteld voor de vraag wat de rol en de verantwoordelijkheid van een studentenroeivereniging is ten aanzien van brasacties van haar leden. Daarbij stelt de Tuchtcommissie het volgende voorop.

- Studentenroeiverenigingen vormen een uniek en belangrijk deel van de Nederlands roeigemeenschap. Zij onderscheiden zich van andere roeiverenigingen – vaak gewone- of burgerroeiverenigingen genoemd – omdat zij specifiek bevolkt worden door studenten. Dat brengt ook mee dat de identiteit en de gebruiken afwijken van burgerroeiverenigingen en sprake is van aanzienlijke doorstroom van leden (een langdurig lidmaatschap komt vaak niet boven vier jaar uit) en daarmee ‘kwetsbaar’ collectief geheugen.
- Nederland telt thans (nog)³ 25 verenigingen die lid zijn van een algemene koepelorganisaties, de Nederlandse Studenten Roei Federatie (NSRF). Een zevental studentenroeiverenigingen, onder wie Njord en Nereus, vindt hun grondslag in de studentencorpora en houden er een cultuur op na die onderscheiden kan worden van de overige studentenroeiverenigingen. Die ‘corporale’ roeiverenigingen zijn tevens lid van de Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond (KNSRB): dat is een studentenorganisatie die medeoprichter is geweest van de algemene nationale roeibond, de KNRB, en die bestuurd wordt door jonge alumni van de aangesloten studentenroeiverenigingen. De KNSRB organiseert ook de bekende Varsity roeiwedstrijd.
- Verenigingen die lid zijn van de KNSRB hebben vaak bijzondere gebruiken (mores). Dat zijn gedragsnormen die ontleend zijn aan dan wel gebaseerd zijn op tradities binnen de corporale wereld in het algemeen en bij die verenigingen in het bijzonder. Bepaalde mores betreffen ook de omgang met andere corporale verenigingen. Een van die gebruiken is hiervoor al genoemde ‘brassen’.
- Er is geen aan de Tuchtcommissie gepresenteerde of anders bekende vaste of uniforme definitie van brassen, waar het de bij de KNSRB aangesloten verenigingen betreft. Nereus, Njord en de KNSRB hebben de Tuchtcommissie niet duidelijk, laat staan eenstemmig, geïnformeerd over hoe zij tegen brassen aankijken. Ook hebben zij niet inzichtelijk gemaakt wanneer – in hun ogen – brassen *niet* tot een tuchtrechtelijk verwijt zou leiden, en waar een grens wordt overschreden, en dus wanneer brassen *wel* tuchtrechtelijk verwijtbaar zou zijn. Nereus heeft het standpunt ingenomen dat het algemene Nederlandse wettelijk (normen)kader maatgevend is.
- Wel is het zo, dat brassen de afgelopen jaren een punt van aandacht is geweest voor de KNSRB en de bij haar aangesloten verenigingen – zulks naar aanleiding van gebleken ‘onduidelijkheid’. In 2022 is er in ieder geval binnen de KNSRB en binnen een beperkte groep van de verenigingen (waaronder Partijen, namelijk: Njord, Laga en Nereus) gesproken over de problemen die het brassen sinds de Corona-periode oplevert (een periode die in termen van overdracht van normen tussen ‘jaargangen’ van studenten problematisch is geweest en tot hiaten in kennis van normen en gebruiken heeft geleid). Dat heeft, voor zover de Tuchtcommissie kan overzien, nog niet geleid tot een tussen deze verenigingen geldend brasreglement. En dus ook niet tot voorlichting van (nieuwe) leden van de verenigingen met betrekking tot dat uniforme kader /reglement. Op vragen van de Tuchtcommissie konden Partijen ook niet precies (wel in algemene zin) duidelijk maken dat

³ De studentenroeivereniging Amphitrite te Haarlem is onlangs ter ziele gegaan: continuïteit van verenigingen (en hun ‘license to operate’) is geen vanzelfsprekendheid.

er beleid is met betrekking tot het kennis maken van nieuwe leden met het concept brassen en wat de over te dragen regels daarvoor zijn.

- De Tuchtcommissie distilleert uit het procesdossier het volgende voor wat betreft brassen en hoe verenigingen daarmee om dienen te gaan. Dit baseert zij voornamelijk op de notulen van het 'Overleg Brassen' van 11 mei 2022, waar Nereus, Njord en Laga (als KNSRB-leden) vertegenwoordigd waren, en de notulen van een periodiek overleg tussen voorzitters van de zeven bij de KNSRB aangesloten verenigingen (het zogenoemde P-overleg) van de KNSRB van 13 juni 2022. De Tuchtcommissie gaat ervan uit dat alle (besturen) van de bij de KNSRB aangesloten verenigingen kennis hebben, en in ieder geval behoren te hebben, van wat er binnen de KNSRB is besproken en besloten ten aanzien van brassen.

Brassen

38. Brassen is in wezen een spel, een ludieke manier voor verenigingen om met elkaar in contact te komen. Brassen komt neer op het veiligstellen (door meenemen) van zaken met een emotionele (niet financiële) waarde van een andere vereniging (in zeker zin een vorm van bruikleen waarover op voorhand instemming is verleend). Het kan bijvoorbeeld gaan om een bijzondere oorkonde die aan een muur hangt en een origineel document uit de 19e eeuw kan zijn. Brassen kan plaatsvinden op gelegenheden waar verenigingen elkaar treffen, zoals bij wedstrijden, of als de ene vereniging bij de andere op bezoek is. Bij het brassen mag er (althans dāt lijkt gemeengoed) géén schade ontstaan aan het te brassen object, en ook niet aan andere objecten of aan het gebouw. Uiteraard ook niet aan personen. Een brasactie wordt zo snel mogelijk gemeld aan het bestuur van de vereniging wier leden een object hebben veiliggesteld, en gebraste objecten worden spoedig aan het bestuur van die vereniging overgedragen. Het bestuur of degene die gebrast heeft, stuurt zo snel mogelijk bericht, een brasbrief, aan de vereniging waarvan gebrast is. In de brasbrief staat precies wat er gebrast is, door wie en tegen welke (ludieke) vergoeding hij of zij bereid is het object weer over te dragen.
39. Incidenten kunnen ontstaan onder meer wanneer bij een brasactie door onbedoeld of onbeholpen gedrag schade wordt veroorzaakt; maar ook indien door leden van de betrokken verenigingen niet goed begrepen is wat wel en juist niet de bedoeling is / het geldend normenkader is. Omdat het om bijzondere objecten gaat kan dit tot oplopende emoties en escalatie leiden; waarbij escalatie mogelijk noch voor de betrokken verenigingen noch maatschappelijk aanvaardbaar is en soms gekwalificeerd zou kunnen worden als 'openbare geweldpleging', 'diefstal' e.d.
40. Schade ontstaan bij het brassen wordt door de schadelijdende vereniging verhaald op de vereniging van de brasser(s); zij berekent het vervolgens door aan betrokken leden als zij dat wenst. Als (rand)voorwaarden van het brassen worden overtreden, is de vereniging van de brassers verantwoordelijk voor het bestraffen van de brassers in overleg met de vereniging van wie op onjuiste manier is gebrast. De eerste bestraft de brassers middels het interne rechtssysteem met het oog op het schenden van de verenigingseer en het overtreden van de randvoorwaarden. Daarnaast zal de vereniging van de brassers, in samenspraak met de vereniging van wie gebrast is, een alternatieve straf opleggen in de geest van het goedmaken van het overtreden van de randvoorwaarden of het veroorzaken van niet-financiële schade, gedacht kan worden aan een 'norm-overdragend gesprek' of corvee.

41. Het bestuur van de vereniging van de brassers handelt in ieder geval met in achtneming van belang van de onderlinge band met de andere KNSRB-besturen en in het belang van het in stand houden van deze tradities. Indien incidenten buiten de beslotenheid van betrokken verenigingen (in het openbaar domein) optreden, dan bestaat een aanzienlijk risico op reputatieschade en interventie door autoriteiten (politie en justitie).
42. De Tuchtcommissie heeft uit het procesdossier en toelichting van Partijen niet kunnen opmaken of er ook duidelijke regels gelden bij het brassen met betrekking tot fysiek contact. Bijvoorbeeld de vraag hoe om te gaan met leden van de gebraste vereniging die zich al dan niet op studentikoze wijze (ook wel bekend als 'zooien') verzetten bij of tegen een brasactie, en vormen van fysiek handelen die gepaard kunnen gaan met brassen. Het ligt op de weg van koepelorganisaties ook om hierin in de toekomst richtinggevend op te treden (zie hierna onder 'overwegingen ten overvloede', ook (maar niet in de eerste plaats) om toekomstige Tuchtklachten / maatschappelijke oproep tot interventie af te wenden.
43. Het ligt in de rede om aan te nemen dat als in strijd met de richtlijnen voor brassen (de verenigingen spreken ook wel over randvoorwaarden) wordt gehandeld, er is dan sprake van incorrect brassen, dit in beginsel tuchtrechtelijk verwijtbaar is aan het betreffende lid. Uiteraard kunnen er omstandigheden zijn die dit anders maken, maar zulke omstandigheden spelen bij de beoordeling van de klacht geen rol. In deze zaak moet ervan worden uitgegaan dat er sprake is geweest van incorrect brassen.

Kennis van brassen

44. Voor personen die niet-bekend zijn met brassen kan de kennismaking ermee amusant en/of bevreemdend en/of aanstootgevend zijn. Veel nieuwe leden van bij de KNSRB aangesloten verenigingen zullen, meer dan vroeger, nog niet bekend zijn met (de randvoorwaarden voor) brassen (of andere mores op hun nieuwe vereniging). Dit laatste omdat leden van bij de KNSRB aangesloten roeiverenigingen de laatste decennia niet meer in overwegende mate ook lid zijn van studentencorpora, die (als het goed is) voorzien in overdracht van normen tijdens een 'ontgroening'/'kennismakingsperiode'.
45. Een risico dat brassen inherent in zich draagt, te meer nu er geen voor alle leden kenbaar gepubliceerd reglement lijkt te zijn, is dat leden onvoldoende bekend zijn met de grenzen die brassen wel degelijk heeft. Brassers zou, gelet op wat hiervoor is overwogen, een vrij strikt gereguleerde vorm van contact tussen (leden van) verenigingen moeten zijn: de spelregels moeten duidelijk zijn (zie het hiervoor aangehaalde arrest van de Hoge Raad over het leestafel-zooien). Gelet op het fysieke aspect van brassen, is bij incorrect brassen in wezen al gauw sprake van gedrag dat als vandalisme, geweld en of diefstal kan worden gekwalificeerd (en indien het tot strafrechtelijke interventies leidt kan resulteren in 'strafbladen' en ook in die zin permanente gevolgen voor betrokkenen). Dit laatste punt is door de betrokken verenigingen in ieder geval al in 2022 gesignaleerd en onderkend en raakt ook aan de zorgplicht van deze verenigingen voor hun (nieuwe) leden die veelal van toeten noch blazen weten.

46. Brassen is onderdeel van de mores van een (studenten)vereniging en daarmee ook onderdeel van de traditie van die vereniging. Leden zullen in de regel niet verplicht zijn om te brassen, maar het gewicht van mores en traditie brengen mee dat een aanzienlijk aantal leden een of meer keer zal brassen of daartoe wordt aangezet: nieuwe leden willen zich vaak ook manifesteren of worden daartoe aangezet. Leden kunnen ook (onbedoeld) betrokken raken bij een brasactie van een andere vereniging. Ook dan is het van groot belang dat zij bekend zijn met mores. Daar komt nog bij dat onder groepsdruk (bijvoorbeeld op nieuwe leden door oudere leden), bij gebruik van alcohol en eventueel andere middelen, en bij gebrek aan duidelijke regels, het risico van escalatie op de loer ligt. Escalatie kan ook leiden tot (gerechtvaardigde en in ieder geval in het onderhavige geval onweersproken) angst en gevoelens van (be)dreiging van betrokken personen.
47. Voor verenigingen geldt aldus een grote verantwoordelijkheid / zorgplicht naar hun eigen leden om hen op een duidelijke en eenduidige manier kennis te laten maken met de geldende mores en die normen goed en duidelijk te stellen en uit te dragen. Die verantwoordelijkheid strekt zich ook uit naar de andere KNSRB-verenigingen en hun leden, dat vinden de KNSRB-verenigingen overigens ook zelf. In de eerder genoemde notulen van 11 mei 2022 staat daarover: *“Randvoorwaarden leren: alle verenigingen denken na over op welke wijze en vooral op welk moment zij deze randvoorwaarden met hun eigen leden bespreken. Het valt aan te raden om dit vroeg in het jaar te bespreken, omdat het meest wordt gebrast net na het vormen van de eerstejaarsploegen.”*
48. Incorrect brassen is daarmee schadelijk voor de brassende leden zelf, hun eigen vereniging, voor de gebraste vereniging en haar leden, en voor de roeisport in het algemeen. Dit laatste zeker indien het tot publiciteit leidt. Het is een feit van algemene bekendheid, althans voor Partijen bekend, dat onderwijsinstellingen ook beducht zijn voor reputatieschade en studentenverenigingen (zoals Njord in het onderhavige geval) dwingen om contact te zoeken bij incidenten en zonder aarzeling (zoals bij Nereus in het onderhavige geval) ingrijpen en daarbij handelen van individuele leden toerekenen aan de studentenvereniging.

Verantwoordelijkheid voor incorrect brassen: algemeen

49. Individuele leden zijn in beginsel verantwoordelijk voor hun eigen gedrag bij een brasactie, ongeacht de rol of betrokkenheid van hun eigen vereniging bij de voorbereiding of uitvoering van zo'n brasactie. Als een vereniging haar leden niet of onvoldoende heeft geïnformeerd over brassen en de randvoorwaarden, kan dat wellicht een rol spelen bij een interne tuchtrechtelijke procedure van een vereniging tegen haar eigen leden. Maar het disculpeert het betreffende, incorrect brassende lid niet tegenover (leden van) de gebraste vereniging en in algemene zin.
50. Een vereniging handelt tuchtrechtelijk verwijtbaar als zij weet of gronden heeft om te vermoeden dat leden van plan zijn om te gaan brassen, waarbij zij tevens weet of gronden heeft om te vermoeden dat er sprake zal (gaan) zijn van incorrect brassen. Dit laatste kan bijvoorbeeld spelen als het bestuur kennis heeft of zou moeten hebben dat leden elkaar opjutten om incorrect te gaan brassen, of dat duidelijk is dat de plannen van de brassende leden niet verenigbaar zijn met de zogenoemde randvoorwaarden. Bij de beoordeling hiervan spelen alle omstandigheden een rol. Een algemene regel kan daarbij niet worden gegeven. De bewijslast

rust in dit geval bij de klagende partij (zij het dat de Tuchtcommissie Partijen te verstaan heeft gegeven dat zij geen strikt bewijsrechtelijk, laat staan in strafrechtelijke zin kader hanteert).

51. Als komt vast te staan dat een lid van de brassende vereniging incorrect heeft gebrast, en de brassende vereniging wordt (mede) op dat gedrag aangesproken, wordt vermoed dat de brassende vereniging onvoldoende heeft gedaan om haar leden juist en volledig te informeren over brassen. Het ligt dan op de weg van de brassende vereniging om aannemelijk te maken dat zij zich voldoende heeft ingespannen om haar leden juist en volledig te informeren over brassen (en om intern op te treden). Dit betreft immers ook een algemene verantwoordelijkheid, die als doel heeft om de eigen leden, de gebraste verenigingen en hun leden te beschermen. Bij het voorgaande geldt niet de eis dat de brassende vereniging (in dit geval Nereus) ook aannemelijk dient te maken dat het incorrect brassende lid juist en volledig is geïnformeerd. Als de brassende vereniging aannemelijk heeft gemaakt dat zij zich voldoende heeft ingespannen, rust de bewijslast van de stelling dat aan de brassende partij een verwijt kan worden gemaakt van het gedrag van haar leden op de klagende partij (in dit geval Njord).

Verantwoordelijkheid van Nereus voor incorrect brassen door leden

52. De klacht van Njord is daarop gebaseerd dat leden van Nereus bij de brasactie de belangrijkste sociale en historische ruimte van het gebouw van Njord (de 19^e eeuwse historische Zwanezaal) hebben vervuild/besmeurd met meel, stroop en eieren. Ook heeft op grote schaal vernieling van objecten plaatsgevonden. Er zijn vechtpartijen ontstaan, waarbij ook een lid van Njord gewond is geraakt. Ten aanzien van vernielingen is sprake van forse schade aan het pand en ook aan historische objecten en een meer dan 100 jaar oude opgehangen boot waarin de eerste Varsity is gewonnen. Daar komt bij dat de leden van Nereus zich agressief hebben gedragen en (verbaal) geweld hebben gebruikt – hetgeen heeft geleid tot gevoelens van bedreiging van betrokkenen en kennelijk heeft geleid tot reacties van aanwezige leden van Njord, waar Nereus op haar beurt aanstoot aan neemt, maar wat niet tot een (tegen)klacht heeft geleid. Njord heeft betoogd dat er aanwijzingen zijn dat het bestuur van Nereus op de hoogte was van de plannen die tot de brasactie hebben geleid en in ieder geval dat dit geen spontane maar een goed geplande actie is geweest waarbij voorafgaand aan deze actie ‘verkenningen’ hebben plaatsgevonden. Daarnaast heeft Njord gesteld dat ook nalatigheid – waaronder begrepen de situatie dat het bestuur de leden onvoldoende heeft voorgelicht over brassen – grondslag kan vormen voor tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen.
53. Nereus heeft uitdrukkelijk en gemotiveerd betwist dat de vereniging opdracht zou hebben gegeven tot de brasactie of dat het bestuur op de hoogte was van de (aard van de) plannen van de betrokken leden. Ook heeft Nereus betwist dat er sprake zou zijn geweest van nalatigheid. Zij heeft daarbij aangevoerd dat het van een vereniging niet kan worden verwacht dat zij op elk moment al het handelen van individuele leden volledig onder controle heeft, zeker wanneer deze acties buiten het directe verband van de vereniging plaatsvinden. Daarbij heeft Nereus nog aangevoerd dat zij een actief beleid heeft om ongewenst gedrag te voorkomen. Het beleid omvat onder meer een verplichte workshop voor alle nieuwe leden omtrent sociale en seksuele veiligheid op de vereniging (georganiseerd door een externe partij); op schrift gestelde gedragsregels (conform de NOC*NSF-gedragscode); een college voor interne rechtspraak;

vertrouwenscontactpersonen; een atletencommissie, en een lange termijn traject begeleid door een externe partij.

54. De Tuchtcommissie oordeelt hierover als volgt.

55. De klacht van Njord valt uiteen in twee delen:

- Ten eerste bevat de klacht het verwijt dat het bestuur van Nereus wist van de brasactie en de uitvoering ervan, en dat Nereus daarom, naast de betrokken leden, een verwijt kan worden gemaakt.
- Ten tweede bevat de klacht het verwijt dat Nereus als vereniging te weinig heeft gedaan om haar leden voldoende op te voeden, in die zin dat de betrokken leden kennelijk onvoldoende besef hadden wat de randvoorwaarden voor brassen zijn, en dat dit heeft kunnen leiden tot de gewraakte brasactie.

56. Het eerste deel van de klacht is ongegrond. In het licht van de betwisting door Nereus is aan de hand van wat Njord heeft aangevoerd weliswaar sprake van aanwijzingen, maar niet in voldoende mate om vast te kunnen stellen dat het bestuur van Nereus wist van de brasactie en de beoogde uitvoering daarvan (met alle mogelijke gevolgen die zo een vaststelling zou hebben). Nereus heeft daarbij erkend dat sommige leden tijdens de brasactie handelingen hebben verricht die niet stroken met de waarden en normen van Nereus en het bestuur van Nereus heeft daar afstand van genomen en heeft (ook) ter zitting verontschuldigen aangeboden aan het bestuur van Njord. Het bestuur van Nereus heeft consistent en gemotiveerd betwist dat het bestuur weet had van de (aard van de) brasactie. Ook uit een verhoor van een getuige (notaris) die voorbereidend gedrag van leden van Nereus in de openbare ruimte (een station) heeft waargenomen is niet gebleken van wetenschap van, of aansturing door, Nereus.

57. Het tweede deel van de klacht is echter gegrond. Uit de stellingen van Njord, de aangevoerde stukken – in het bijzonder de notulen van 11 mei 2022 en 13 juni 2022 – en wat er ter zitting is besproken, komt het beeld naar voren dat de verenigingen zich ervan bewust zijn dat de nieuwe generatie(s) leden onvoldoende weet hebben van de spelregels/mores omtrent brassen. Ten aanzien van oorzaken daarvan heeft de Tuchtcommissie hiervoor al het een en ander overwogen. Njord en Nereus waren aanwezig bij het overleg waarvan de notulen van 11 mei 2022 de weerslag vormen, zodat er geen twijfel over bestaat dat de verenigingen voldoende van de ernst van de situatie doordrongen waren.

58. Het verwijt van Njord komt daarop neer dat wat er is voorgevallen op 28 oktober mede daardoor is veroorzaakt dat Nereus onvoldoende heeft gedaan om haar leden te informeren. Zij leidt dit onder meer af uit het feit dat er door KNSRB-verenigingen meerdere malen is gesproken, ook naar aanleiding van andere incidenten, maar dat dit kennelijk niet met voldoende urgentie is opgepakt. Een uitvloeisel daarvan is dat het voorval heeft kunnen plaatsvinden. Mogelijk geldt dit in zeker zin ook voor Njord zelf (in die zin dat Njord zelf ook onvoldoende doet of heeft gedaan om leden te informeren); maar daar is niet over geklaagd door Nereus in de vorm van een klacht.

59. Voor zover Njord met het voorgaande betoogt dat uit het enkele feit dat het voorval heeft plaatsgevonden zonder meer volgt dat Nereus is tekortgeschoten, faalt de klacht. Daarvoor is meer nodig. Maar de Tuchtcommissie is van oordeel dat nu is gebleken van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen van leden van Nereus, het op de weg van Nereus ligt om aannemelijk te maken dat zij haar leden juist en volledig heeft ingelicht over brassen. Daarbij hoeft zij overigens niet aannemelijk te maken dat zij dat heeft gedaan met betrekking tot de specifieke leden die zich hebben misdragen.
60. Het ligt derhalve op de weg van Nereus om aannemelijk te maken dat en op welke wijze zij haar leden heeft geïnformeerd over brassen. Dat heeft zij onvoldoende gedaan. Uit wat zij heeft aangevoerd, blijkt dat zij nieuwe leden onder meer informeert over seksuele veiligheid en dat zij de (omzetting van de) code ongewenst gedrag (thans de Code Gewenst Gedrag, vastgesteld op de algemene vergadering van de KNRB op 5 april 2025) via eigen gedragsregels overeenkomt met haar leden. Niet gebleken is echter dat brassen wordt besproken met nieuwe leden, dat dit een vast onderdeel vormt van de introductie of is er documentatie overgelegd waaruit blijkt dat (en hoe) nieuwe leden hierover geïnformeerd worden.
61. Betoogd zou nog kunnen worden dat ieder lid zou moeten begrijpen dat wat er op 28 oktober 2024 is voorgevallen niet acceptabel is, ook zonder voorlichting over brassen. Maar dat is niet waar het hier om gaat en gaat voorbij aan groepsdruk en andere dynamiek die optreedt indien grote groepen van (met name) eerstejaars studenten (en daar gaat het in dit geval om) betrokken zijn. Juist bij een activiteit die buiten de specifieke context van het studentenleven nauwelijks voorkomt, is het van groot belang om de betrokken nieuwe leden goed te informeren over de mores. Die mores vormen deel van de spelregels van het studentenroeien met een corporale inslag en moeten duidelijk worden gecommuniceerd. Zie wederom de hiervoor aangehaalde uitspraak van de Hoge Raad.
62. Nereus heeft nog gesteld dat bepaalde betrokken leden in een interne tuchtrechtelijke procedure zijn betrokken. Nereus heeft ook gesteld dat aan bepaalde leden straffen zijn opgelegd. Nereus heeft echter aan de Tuchtcommissie geen (geanonimiseerde) informatie willen verschaffen over de verwijten die aan de leden zijn gemaakt, en heeft ook niet willen delen welke straffen er uiteindelijk zijn opgelegd en wat de motivering van die beslissingen is geweest. Mogelijk had die informatie licht kunnen werpen op de vraag of in hoeverre de betrokken leden kennis hadden van (de randvoorwaarden van) brassen. Door deze aanpak van Nereus is onduidelijk gebleven of de leden nu willens en wetens of roekeloos incorrect hebben gebrast, of dat zij mogelijk meenden dat zij een (wellicht ietwat geëscaleerde) ludieke en studentikoze, maar uiteindelijk correcte brasactie uitvoerden. Dat risico heeft Nereus aanvaard, ook nadat zij daar door de tuchtcommissie op is gewezen.
63. Het voorgaande brengt de Tuchtcommissie tot de conclusie dat Nereus onvoldoende heeft gedaan om het incorrecte brassen op 28 oktober 2024 te voorkomen door in algemene zin het risico te aanvaarden dat leden incorrect brassen, en dat dit risico heeft zich verwezenlijkt. Incorrect brassen schaadt het aanzien van de roeisport en het is tuchtrechtelijk verwijtbaar tegenover Njord. De klacht is in zoverre gegrond.

64. De overige verweren van Nereus kunnen aan het voorgaande niet afdoen:

- Nereus heeft onder meer aangevoerd dat eventuele schade aan de roeisport te wijten is aan de opstelling van Njord zelf. Zo zouden de leden van Njord onsportief, agressief en excessief hebben gereageerd op de braspartij van de leden van Nereus. Dit is door Njord weersproken en overigens onvoldoende gebleken.

- Daarnaast meent Nereus dat Njord de publiciteit heeft opgezocht, althans niet voldoende heeft afgehouden, en dat dit schadelijk is geweest voor de roeisport. Op dit onderdeel heeft de Tuchtcommissie de vertegenwoordigers van Njord, waaronder de praeses van Njord, langdurig en intensief ter zitting bevraagd. Nereus is in de gelegenheid gesteld daar op te reageren. De Tuchtcommissie concludeert dat Njord (en daarvan mogelijk te onderscheiden de praeses van Njord) hierin niet-verwijtbaar heeft gehandeld. Integendeel: het bestuur van Njord heeft ná ontstaan van publiciteit contact gezocht met Nereus (niet op een verwijtbare wijze, overigens) en met de Universiteit Leiden (waartoe zij gehouden is). Dat heeft verdere publiciteit niet kunnen voorkomen – en daarin heeft Njord niet verwijtbaar gehandeld door ‘olie op het vuur te gooien’ of anderszins. Meer in het bijzonder heeft de praeses (voorzitter) van Njord in deze juist gehandeld en is het pijnlijk dat zij zich – in de aanloop naar de Varsity -persoonlijk bedreigd heeft gevoeld naar aanleiding van haar opstelling in deze kwestie en ook als ‘pershoer’ lijkt te zijn bestempeld. Dat gaat niet aan: hetgeen ook door het bestuur van Nereus ter zitting volmondig is erkend. Voor zover er al sprake zou zijn van enige grond ten aanzien van verwijten aan de praeses van Njord dient in ogenschouw te worden genomen dat zij in oktober 2024 pas kort in functie was en bloot is gesteld aan een erg lastige kwestie en grote druk van (ook eigen) oud-leden (zoals de Tuchtcommissie is gebleken).

- Tot slot meent Nereus dat de brasactie in de context moet worden gezien van eerdere brasacties van Njord (gericht tegen Nereus), waarbij Njord zich ook niet onbetuigd zou hebben gelaten. Dat moge zo zijn; maar er is onvoldoende gebleken en gesteld dat dit tot directe causale tegenreacties heeft geleid althans dat daarin de oorzaak van het incident gelegen is. Zo er aanleiding zou zijn voor een tegenklacht heeft Nereus die in de beslotenheid van deze procedure kunnen instellen en is zij op die mogelijkheid gewezen. Nereus ziet deze Tuchtprocedure als zodanig als een schending van normen tussen Partijen, hetgeen de Tuchtcommissie kan ‘invoelen’ maar gelet op de regeling in de statuten van de KNRB (waar Partijen aan gebonden zijn) treft dit verweer (of verwijt) geen doel.

65. Al deze verwijten gaan voorts voorbij aan de klacht die door de Tuchtcommissie gegrond is en wordt bevonden. Ook als het juist zou zijn wat Nereus stelt, dan zou dat niet tot een ander oordeel kunnen leiden. Evenmin zou het verandering brengen in de strafmaat, zoals hieronder nog zal worden uiteengezet. Om deze redenen hoeft de Tuchtcommissie zich niet inhoudelijk te buigen over deze verweren van Nereus.

Straf

66. De Tuchtcommissie heeft bij de bepaling van de straf rekening gehouden met alle omstandigheden van het geval, waaronder het in de roeiwereld bekende feit dat Nereus in het recente verleden door de Tuchtcommissie is berispt wegens (in de kern) onvoldoende bestuurlijke controle op de gang van zaken bij een door Nereus georganiseerde roeiwedstrijd.
67. Vanwege de grote aandacht die het incident trok, is Nereus negatief in het nieuws gekomen en hebben onderwijsinstellingen sancties aan het bestuur van Nereus opgelegd. Dat weegt wat de Tuchtcommissie betreft mee, maar niet voldoende om tot een significant lagere straf te komen. Het verweer van Nereus dat Njord buitensporig heeft gereageerd, leidt ook niet tot een lagere (of hogere) straf. Wel van belang acht de Tuchtcommissie dat Nereus (als beklaagde partij) ondanks de aandacht binnen de KNSRB hiervoor kennelijk onvoldoende heeft gedaan om het brassen en de voorwaarden daarvoor te verankeren bij haar leden. Een soortgelijk verwijt zou wellicht kunnen worden gemaakt aan Njord en in het verlengde aan de KNSRB; maar dat is door Nereus niet gedaan, en dat is daarmee niet aan de orde in deze procedure (zie overigens hierna onder het kopje “overwegingen ten overvloede”).
68. Nereus heeft er al met al blijk van gegeven onvoldoende in te zien dat haar interne organisatie in zoverre nog niet voldoende op orde is.
69. Dat maakt nog niet dat Nereus primair verantwoordelijk is voor het incident, dat zijn de betrokken leden. Want zoals Nereus op zichzelf terecht heeft aangevoerd, het is onmogelijk om elk incident als vereniging te voorkomen. Wat Nereus wel kan worden verweten, en door de Tuchtcommissie wordt verweten, is dat zij onvoldoende heeft gedaan om een incident als dat van 28 oktober 2024 te voorkomen. Dat moet zij nu wel doen en daarom wordt een deel van de straf aan Nereus voorwaardelijk opgelegd; waarbij Nereus er op moet kunnen rekenen dat Njord haar al meer dan honderd jaar bevriende vereniging, Nereus, in alle opzichten steunt: de bal ligt zogezegd niet alleen bij Nereus.⁴ Het past Njord om zich in deze óók aangesproken te voelen en in zoverre een positieve wending te geven aan ellende die Njord heeft getroffen.
70. Daarmee is ook gegeven dat de verweren van Nereus die zien op ‘eigen schuld’ van Njord met betrekking tot het incident, niet slagen en niet tot een lagere straf leiden.

Beslissing

71. Njord is ontvankelijk in haar klacht.
72. Voor zover de klacht betoogt dat Nereus wist van de brasactie zoals deze is uitgevoerd en dat heeft goedgevonden, faalt de klacht.
73. Voor zover de klacht betoogt dat Nereus onvoldoende heeft gedaan om haar leden te informeren over (de randvoorwaarden van) brassen, is de klacht gegrond.

⁴ Een enkele toezegging van Nereus, ter zitting, dat Nereus stopt met brassen volstaat niet.

74. De Tuchtcommissie legt als straf op:

- een berisping; en
- een voorwaardelijke schorsing van twee jaar (voor de edities 2026 en 2027) van alle leden van Nereus voor deelname aan de Varsity Roeiwedstrijden. De voorwaarde die hierbij geldt is dat Nereus geschorst wordt (als in niet mag deelnemen aan dit evenement in 2026 en 2027) indien Nereus nogmaals wordt bestraft door de Tuchtcommissie in de periode vóór (een van) deze edities van de Varsity.

75. Voorts oordeelt de Tuchtcommissie dat de uitspraak wordt gepubliceerd, gelet op art. 5 lid 2 van het tuchtreglement. Nu het incident al in brede kring bekend is geworden, en de betrokkenheid van Nereus daarbij eveneens breed bekend is, weegt het strafverzwarende karakter van de publicatie van deze uitspraak volgens de Tuchtcommissie niet al te zwaar mee. Daar komt bij dat, gelet op de meer algemene overwegingen in deze uitspraak omtrent het normenkader waaronder ten aanzien van 'studentikoos gedrag', de roeigemeenschap ook gediend is met publicatie.

Overwegingen ten Overvloede – Deze maken géén deel uit van de formele beslissing hiervoor

Hierna geeft de Tuchtcommissie nog enkele overwegingen ten overvloede. Dit doet de Tuchtcommissie gelet op wat haar in deze procedure is gebleken. Dit alles valt buiten de concrete beslissing op de klacht van Njord. Immers, gelet op de formulering van Klacht door Njord en het ontbreken van een tegenklacht door Nereus en/of de opstelling van de KNSRB en de KNRB.

- (1) De Tuchtcommissie is doordrongen (en Partijen zijn bekend gemaakt met de eigen wetenschap van de leden van de Tuchtcommissie) van het belang van:
 - continuïteit van het Nederlandse studentenroeien, in het algemeen;
 - de prestaties van de nationale roei-equipe (waarvoor studentenroeiers essentieel zijn); en
 - cultureel erfgoed – waarbij de Varsity als cultureel erfgoed officieel is erkend. Dit geldt ook voor het bijzondere karakter van Nederlandse studentenroeiverenigingen; een reden waarom de KNRB zelf voorziet in tuchtrechtspraak en dit niet uitbestedt aan een algemeen instituut dat deze kennis niet dan wel niet in voldoende mate voorhanden heeft.
- (2) Op deze plaats onderstreept de Tuchtcommissie de problematiek rondom studentikoos gedrag met name indien dit in de openbare ruimte plaatsvindt (zoals bij de Varsity). Hierbij constateert de Tuchtcommissie dat:
 - Daar waar studentencorpora activiteiten ontplooiën die veelal achter gesloten deuren van een besloten verenigingsgebouw plaatsvinden, dit niet geldt voor studentenroeiverenigingen.
 - Dit alles een additionele verantwoordelijkheid schept voor (besturen van) studentenroeiverenigingen en koepelorganisaties (NSRF en KNSRB) om 'de zaken voor elkaar te hebben'. Immers:
 - (a) er kan niet op gerekend worden dat maatschappelijk het onderscheid tussen corpora en studentenroeien wordt gemaakt; en

(b) er mag niet gerekend worden op maatschappelijk 'begrip' voor studentikoos gedrag dat in de 'reguliere maatschappij' als openbare geweldpleging/ordeverstoring etc. kan worden aangemerkt. Dit raakt direct aan de continuïteit van studentenroeiverenigingen en studentenroeiwedstrijden en daarmee óók aan de continuïteit van de Nederlandse roeiprestaties.

- Dit maakt (de cultuur en bijzondere positie van) studentenroeien tot een kwetsbaar goed – waar ook de 'roeï-pers' zoals NLroeï.nl, veelal snel op de hoogte is van incidenten zoals de onderhavige en daar kritisch over bericht. De roeï-pers geeft daarbij duiding aan gedrag: is het (nog) aanvaardbaar of juist niet meer aanvaardbaar, en 'voedt' algemene journalistieke berichtgeving over roeien. Dit maakt uit: ook de politie en justitie maken immers keuzes en inschattingen ten aanzien van verwijtbaarheid van studentikoos gedrag. Daarbij geldt onder meer het opportuniteitsbeginsel: Het uitgangspunt dat een officier van justitie zelf beslist of een strafbaar feit wordt vervolgd.

(3) Het is de Tuchtcommissie voorts gebleken dat de betrokkenheid van een aanzienlijke groep oud-leden, die zich naar de Tuchtcommissie onderkent primair (en dat is vanzelfsprekend prijzenswaardig) richt op de continuïteit van (en emotionele betrokkenheid bij) de studentenroeiverenigingen waar zij aan verbonden zijn, niet altijd heeft bijgedragen aan de-escalatie van deze kwestie. In tegendeel (maar, ongetwijfeld zonder oogmerk om additionele schade te veroorzaken): er zijn aanwijzingen dat publiciteit en het opstarten van een klachtprocedure vanuit deze groep is aangezet. Dat maakt het een en ander aan deze groep niet per se verwijtbaar, maar noopt wel tot bezinning. In ieder geval geldt dat het contacteren van en druk zetten op besturen van Partijen (bijvoorbeeld Njord door oud-leden van Nereus en vice versa) goed bedoeld maar pijnlijk kan zijn. Voorts geldt dat normen (ook onder studentenroeiverenigingen) in de loop der jaren veranderen en dat het eigen perspectief van een oud-lid niet zonder meer maatgevend is voor de situatie anno nu (zeker daar waar de band met studentencorpora weliswaar goed is maar van kleur verschoten is). Dit pleit (zeker gezien de kortere tijd die roeiers tegenwoordig bij studentenroeiverenigingen doorbrengen) voor actieve betrokkenheid van koepelorganisaties en actief invullen van stelselverantwoordelijkheid door koepelorganisaties zoals NSRF en KNSRB die bemenst worden door relatief jonge oud-leden met gezag en zicht op actualiteit. Dat gezegd zijnde, verenigingen van oud-leden van Njord en Nereus hebben een positieve bijdrage geleverd om te zorgen dat de Varsity ordentelijk is verlopen en eraan bijgedragen om de Ordemaatregel te kunnen opheffen. Ook de oudste algemene roeivereniging (de K.A.R. & Z.V. 'De Hoop' (die aan de wieg van Njord stond (in 1874) en zowel met Nereus als Njord sterke banden heeft) heeft bijgedragen aan de-escalerend handelen.

(4) Het is de Tuchtcommissie gebleken (ook toen de Varsity aan de orde kwam en eerder toen deze kwestie ontstond) dat de KNSRB zijn taken als koepelorganisatie niet voldoende lijkt te hebben ingevuld. De KNSRB had tussen Partijen bemiddelend kunnen optreden. Ernstiger is echter dat de KNSRB onduidelijkheid heeft laten (voort) bestaan over de spelregels voor brassen. Dit had tot een klacht van Partijen en/of de KNSRB aan het adres van de KNSRB kunnen leiden gegrond in 'nalatigheid'. Mede daarom dient ook de KNSRB zich de voorwaardelijkheid van de aan Nereus opgelegde straf aan te trekken: de bal ligt ook bij de KNSRB.

- (5) De Tuchtcommissie heeft op diverse momenten – ook in de aanloop naar de Varsity – voor ogen gehad dat Partijen (ook door actieve betrokkenheid van de KNSRB) tot elkaar zouden kunnen worden gebracht; zulks mede in het licht van de (voor de Tuchtcommissie niet geheel kenbare) strafrechtelijke dimensie. Dat heeft niet zo mogen zijn. Wel wordt nog opgemerkt dat de KNSRB voorafgaand aan de Varsity de door de Tuchtcommissie aangereikte handschoen heeft opgepakt en met Partijen (en betrokken verenigingen van resp. oud-leden) geborgd heeft dat in ieder geval de Varsity ordentelijk is verlopen en verder schade voor roeiend Nederland is voorkomen.

Slotopmerking: deze uitspraak is gewezen door de onderstaande leden van de KNRB Tuchtcommissie die door de KNRB benoemd zijn om deze taak te vervullen.

Amsterdam, 15 augustus 2025

R. Schellaars

J. Freling

B.I. Kraaijpoel